

Institut Européen des Jardins & Paysages

Inventarisatie van parken en tuinen van België - Vlaanderen

Inventaris Vlaams-Brabant

Refugiehuis met restanten van een park

Auteur(s) : Onroerend Erfgoed | Flanders Heritage Agency
www.onroenderfgoed.be <https://inventaris.onroenderfgoed.be>

Inventarisatie van parken en tuinen van België - Vlaanderen
Inventaris Vlaams-Brabant
Refugiehuis met restanten van een park

Titel:	Refugiehuis met restanten van een park
Provincie:	Vlaams-Brabant
Gemeente:	Tienen
Deelgemeente:	Tienen
Bron:	Schepping: 2013-08-06 Bijwerken: 2018-12-06 URI: https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/134227
Coördinaten:	Breedte: 4.94179479779 Lengte: 50.8080240301

Primaire tekst

Voormalige refugiehuis van de abdij van Tongerlo met ommuurd landschappelijk park van 50 are met vijver van rond 1875, verdwenen in de jaren 1960 op enkele bomen en sporen in het reliëf na.

Het kinderdagverblijf 'Het Ooievaarsnest' en een gedeelte van het Onze-Lieve-Vrouwinstituut zijn gevestigd in een pand dat sinds 1370 toebehoorde aan de abdij van Tongerlo. In 1794 was de abdij verplicht haar 'refugiehuis' te verkopen om haar aandeel te kunnen opbrengen in de oorlogsschatting die de Franse republikeinen aan de stad Tienen hadden opgelegd. De nieuwe eigenaar was een zekere Pierre-Joseph Michotte, die 37 jaar later in de Primitieve kadastrale legger nog als dusdanig wordt vermeld. De lusttuin, waarvan nog sporen aanwezig zijn, werd rond 1875 aangelegd door Eugène Michotte, die ook het huis liet aanpassen. Zo werden het woonhuis aan de tuinkant verbreed, de linkerzijtrapgevel afgebroken, het steile 17de-eeuwse zadeldak door een schilddak vervangen, en de gevels opnieuw gevoegd en beschilderd. Tegen de linkerzijgevel werd een poortdoorgang gebouwd van glas, ijzer en hout op een arduinen sokkel en met een plat dak. De dwarsvleugel die de binnenplaats aan de zuidkant afsluit, is een typisch wagenhuis met zeven steekboogopeningen. Centraal op het binnenpleintje (circa 23 are), dat tot 1900 door een uitsprong van de wagenhuisvleugel van de eigenlijke tuin (49 are) was afgesloten, verscheen een fraai, pittoresk, neogotisch paviljoentje ('troubadourstijl'), zeshoekig met ezelsrugbogen met driepasmotief (klavertje-drie) voor de deur en de ramen, een geraamte gevormd door knoestige stammen opgevuld met baksteenmetselwerk in visgraatverband en een tentdak met een golvende, geajoueerde lijst. Dit paviljoen, dat in 1984 naar de achtertuin was verhuisd, is verdwenen. In twee hoeken van de ommuurde achtertuin werden nog een tweede paviljoen en een kleine serre opgesteld, maar daar zijn geen afbeeldingen van bekend.

In 1897 werd het goed verkocht aan Franse zusters augustinessen, die enkele aanpalende gebouwen lieten afbreken, zodat het huis aan de rechterzijde kon worden verlengd in een imitatie van de traditionele bak- en zandsteenstijl van het hoofdegebouw, maar met slechts twee bouwlagen. Het verruimde complex bood plaats aan de kloostergemeenschap én een rusthuis voor dames, 'maison Sainte-Eugénie'. De eerste Ansichtkaarten duiken op in die periode. Eén ervan toont een landschappelijke tuin met een vijver met golvende oevers en glooiende, grazige oeverzones, een gevarieerde beplanting en – rechts in beeld – drie in kegel opgesnoeide boompjes, taxus of haagbeuk. Op de stafkaart van 1908 (ICM, 1933) wordt deze vijver weergegeven. In 1962 werd het complex overgenomen door de 'Zusters van de Vereniging met het Heilig Hart' en het Immaculata-instituut nam er haar intrek, vanaf 1981 de afdeling kinderverzorging, de voorloper van het huidige kinderdagverblijf. Een strook van 20 m breed aan de zuidwestrand van de achtertuin werd opgeofferd voor hoogbouw, aansluitend bij het schoolgebouwencomplex in de Ooievaarstraat. Een vijftal bomen hebben dit alles overleefd, drie daarvan – een ginkgo (*Ginkgo biloba*), een plataan (*Platanus*

Inventarisatie van parken en tuinen van België - Vlaanderen
Inventaris Vlaams-Brabant
Refugiehuis met restanten van een park

x hispanica) en een moerascipres (*Taxodium distichum*) – dateren ongetwijfeld uit de tijd van Michotte. Ook de vijver heeft sporen achtergelaten in het reliëf in de vorm van een grazige depressie.

Merkwaardige bomen (opname 21 augustus 2001)

Het cijfer in vet geeft de stamomtrek in centimeters weer. De omtrek wordt standaard gemeten op 150cm hoogte.

- 1. ginkgo (*Ginkgo biloba*) **258**
- 2. gewone plataan (*Platanus x hispanica*) **439**
- 9. gewone moerascipres (*Taxodium distichum*) **467**, op 4 m hoogte gebroken tijdens een storm in 2002

Auteur: Deneef, Roger

Auteur: Paesmans, Greta

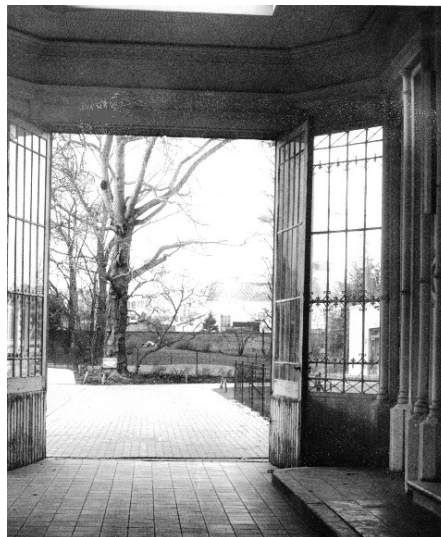
Datum: 2008

Titel Text: Park van het Ooievaarsnest - Onze-Lieve-Vrouwinstituut

Grafische documenten

Cahier16_Ooievaarsnest_03 (Deneef, Roger, 12-11-2002, ©Vlaamse Gemeenschap)

Cahier16_Ooievaarsnest_01 (Paesmans, Greta, 01-01-1984, ©Vlaamse Gemeenschap)

Bibliografie

Kadasterarchief Vlaams-Brabant, Oudste kadastrale legger 212 Tienen, art. 524 nrs. 9 en 10, art. 1490 nrs. 19-20 en 27-30 en art. 3121 (op naam van "*Josephina Defaux en consoorten*").

Kadasterarchief Vlaams-Brabant, Kadastrale opmetingsschets Tienen 1877 nr. 34.

KEMPENEERS P., *Thuis in Thienen (I)*, Tienen, uitg. P. Kempeneers, 1999, p. 340-341.

Relaties

<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/120581>

<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/43056>

Beknopte karakterisering

Datering: 14de eeuw, tweede helft 19de eeuw, vierde kwart 18de eeuw, vierde kwart 19de eeuw

Typologie: omheiningsmuren, poorten (gebouwonderdelen), refugiehuizen, tuin- en parkbeplantingen